

Beeldschermbril: wanneer, wat, wie, en hoe?

Artikel 7, 2de van het KB van 27 augustus 1993 betreffende het werken met beeldschermapparatuur bepaalt dat: *'Als de resultaten van het oftalmologisch onderzoek het vereisen en indien een normaal correctiemiddel de uitoefening van werk op een beeldscherm niet mogelijk maakt, moet de werknemer kunnen beschikken over een speciaal correctiemiddel dat uitsluitend met het betrokken werk verband houdt. De kosten van dit speciale middel vallen ten laste van de werkgever.'*

In dit verband stellen zich een aantal vragen:

- Wanneer is een speciaal correctiemiddel nodig?
- Wat is een beeldschermbril?
- Wie heeft recht op een beeldschermbril?
- Hoe pak je dit in de praktijk aan?

Wanneer is een speciaal correctiemiddel nodig?

Volgens de wetgever is een speciaal correctiemiddel (een beeldschermbril) nodig wanneer er een afwijking is van het gezichtsvermogen waarbij een normale bril (of leesbril) geen oplossing biedt. Zolang het zicht normaal is, is er natuurlijk niets aan de hand. Bij afname van het accommodatievermogen (minder scherp zien van dichtbij) zal men eerst problemen krijgen met lezen. Het oog kan dan op een afstand van 30 à 40 cm niet meer scherp stellen. Gemiddeld treedt dit probleem op rond de leeftijd van 45 jaar (met uitschieters naar boven en naar beneden). Een leesbril zal hier een oplossing bieden. Een leesbril is echter een normaal correctiemiddel en valt dan ook niet onder deze wetgeving.

Bij een verdere afname van het accommodatievermogen kan het oog ook op een afstand van 50 à 70 cm niet meer scherp stellen. Op dat moment kan beeldschermwerk moeilijkheden geven zodat een speciale bril voor het scherpstellen op deze afstand noodzakelijk kan zijn.

Aanvankelijk kan ook getracht worden het klein verlies aan accommodatievermogen te compenseren met een reorganisatie van de arbeidspost. Normaal gezien zal een beeldschermbril enkel nodig zijn bij iets oudere (> 50 jaar) mensen. Dit is echter, zoals altijd wanneer het lichamelijke eigenschappen betreft, geen wet van Meden en Perzen.

Wat is een beeldschermbril?

Welk soort beeldschermbril noodzakelijk is, hangt af van de eigenschappen van het oog, van het soort werk dat men verricht en van de intensiteit van het beeldschermwerk.

De combinatie werksituatie/accommodatievermogen is bepalend voor de keuze van de soort beeldschermbril. Bij intensief beeldschermwerk en presbyopie¹ tot op ± 60 cm volstaat een monofocale beeldschermbril. Nadeel hier is dat men moeilijk documenten kan lezen met dergelijke bril. Wanneer men naast het beeldscherm ook papieren documenten moet kunnen lezen is een bifocale bril (lees- + beeldschermgedeelte) meer aangewezen.

Heeft de werknemer zowel problemen met verzicht, lezen en beeldschermwerk kan een trifocale (een deel van het glas is bestemd voor het zien vanop afstand, een deel voor het lezen vanop ± 60 cm, en een deel voor lezen van nabij) of een multifocale bril een oplossing bieden.

We vermelden hierbij nog dat het middendeel van de glazen van trifocale en multifocale brillen voor het beeldschermwerk, dus het glasgedeelte bestemd voor het zien op een afstand van ± 60 cm, groter is dan bij gewone tri- of multifocale leesbrillen.

Een beeldschermbril moet uiteraard individueel aangepast worden. De kijkafstand tot het scherm, het accommodatievermogen en de taakvereisten zullen bepalen welk soort glas en welke sterkten nodig zijn.

Wie heeft recht op een beeldschermbril?

Vermits maatregelen enkel nodig zijn voor werknemers die een *'aanzienlijk deel van hun normale werktijd'* aan een beeldscherm werken, moet slechts deze categorie personen voorzien worden van speciale correctiemiddelen. Iemand die slechts sporadisch met een beeldscherm in aanraking komt, kan volgens de huidige wetgeving geen aanspraak maken op een beeldschermbril.

Een duidelijk beleid over wie wel en wie niet, over wat kan en wat niet kan, is geen overbodige luxe.

Hoe pak je dit in de praktijk aan?

1. Bepaal duidelijk wie recht heeft op een bril, en wie niet. De formulering *'een aanzienlijk van hun normale werktijd'* wordt vaak vertaald in minimum 4 uur per dag. Een andere interpretatie blijft echter mogelijk. Duidelijke afspraken zijn hier zeer belangrijk om achteraf discussies te vermijden.
2. Leg ook op voorhand vast wat kan en wat niet kan:
 - Vermits de wetgever spreekt van een speciaal correctiemiddel dat uitsluitend met het betrokken werk verband houdt, volstaat in principe een monofocale beeldschermbril.
 - Een aantal speciale correctiemiddelen zoals rood-, groen- of blauwgekleurde glazen verminderen de klachten over oogvermoeidheid niet en moeten veeleer als spelerei gezien worden.
 - Ook andere opties zoals ontspiegelde of krasvrije glazen moeten niet noodzakelijk voorzien worden.
 - Leg ook op voorhand vast wat mogelijk is in de keuze van een montuur, of leg zelf een montuur vast (bijvoorbeeld het montuur van een veiligheidsbril);
 - Als alternatief kan men ook een vast bedrag (de kostprijs van een bepaald montuur met monofocale glazen) ter beschikking stellen (vb 150 à 200 Euro). De werknemer kan dan zelf bepalen of hij een monofocale bril kiest, of dat hij het bedrag gebruikt om de meerprijs van bi-, tri- of multifocale glazen te betalen.
3. Wanneer iemand denkt aanspraak te kunnen maken op een beeldschermbril maakt men een afspraak bij de arbeidsgeneesheer voor evaluatie van de visusproblemen.
4. Na positief advies van de arbeidsgeneesheer consulteert de werknemer een oogarts voor de bepaling van de eigenschappen van de bril.
5. Met het voorschrift van de oogarts gaat de werknemer naar een optiker:
 - Men kan werknemers de vrije keuze laten, of men kan werken met een vaste optiker;
 - Bezorg de optiker de vastgelegde afspraken i.v.m. keuze van montuur en glazen;
6. Regel de terugbetalingsmodaliteiten.

ⁱ Presbyopie: ouderdomsverziendheid